

การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการกับรายวิชา วิธีสอนและวิธีวิจัยของนักศึกษาเอกภาษาอังกฤษ

English Local Lessons Development Integrated into Teaching Methodology and Research Courses of English Major Students

วิไลรัตน์ คิริรินทร์¹

Wilairat Kirin

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจหัวข้อบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ 2) พัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนภาษาอังกฤษ 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นเข้ากับรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษ การทดลองสอน และการวิจัยชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจหัวข้อบทเรียนท้องถิ่น แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาจำนวน 90 คน และนักศึกษาเอกภาษาอังกฤษจำนวน 31 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) หัวข้อสำหรับบทเรียนท้องถิ่น คือ ปุ๋ย มะพร้าว น้ำหอม ไม้กวาดทางมะพร้าว ขนมไทย วัดบางช้างใต้และวัดเชิงเลน 2) บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษประกอบด้วย 6 บท 3) นักเรียนประถมชอบการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ กิจกรรมและผู้สอน 4) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นกับรายวิชาที่เรียนพบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

คำสำคัญ : บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ การบูรณาการ การทดลองสอน การวิจัยชั้นเรียน

Abstract

This research aimed to: 1) survey English local lessons topics; 2) develop English lessons; 3) explore students' opinions on instruction of the English lessons; and 4) investigate English major students' opinions on integration of the English lessons development into their Teaching Methodology and Practice and Classroom Research courses. Research instruments adopted were a local lesson topic survey; primary students' opinions interview forms and English major students' opinions questionnaires. The sample were 90 primary students and 31 English major students. Results of the study show: 1) topics for English lessons were bio-fertilizer, aromatic coconut, coconut stick bloom, Thai dessert, Bangchang-tai and Chernglane Temples; 2) English lessons consisted of 6 units; 3) primary students' opinions were in favor of new vocabulary, activities, and teachers; and 4) English major students' opinions on integration of English lessons development into the courses studied were at a high level.

Keywords: English local lessons, integration, teaching practice, classroom research

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทนำ

ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็น 'working language' นั่นคือเป็นภาษากลางสำหรับคนทุกกลุ่มซึ่งมีโอกาสทำงานติดต่อสื่อสาร หรือเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายข้อ 5 ให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งเมื่อผนวกตัวบ่งชี้ของหลักสูตรเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้สอนภาษาอังกฤษจึงมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันของผู้คนในประชาคมอาเซียน รวมถึงอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย การกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองสามารถทำได้ด้วยการเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนอกเหนือจากการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การบูรณาการเนื้อเรื่องในท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความผูกพัน ห่วงแหนวัฒนธรรมและเข้าใจวิถีชีวิตของตนเองมากขึ้น

มีปัจจัยหลายอย่างที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาและใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียน เช่น ในด้านที่เกี่ยวกับผู้สอนซึ่งมีทั้งปัญหาด้านความรู้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ เนื่องจากเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับท้องถิ่นมักใช้ภาษาเฉพาะทางและมีโครงสร้างการใช้ภาษาที่ต่างจากหนังสือเรียนทั่วไป นอกจากนี้การพัฒนาบทเรียนต้องอาศัยทั้งเวลาในการหาข้อมูลที่ต้องการซึ่งต้องมีการคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนากิจกรรมที่อาจต้องมีการปรับให้น่าสนใจและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากที่สุด และที่สำคัญยังมีเรื่องการบริหารจัดการและการยอมรับของโรงเรียนที่ผู้บริหารต้องเห็นด้วยกับการแบ่งเวลาสำหรับเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นอีกด้วย เหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำให้การพัฒนาและใช้หลักสูตรท้องถิ่นภาษาอังกฤษในโรงเรียนทำได้ไม่ถนัดนัก

ในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นนั้นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นถือเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นเป็นผู้พัฒนาขึ้น โดยกำหนดให้พิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหา ชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมของบรรพบุรุษ มีความเป็นไทยสามารถดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นการเขียนสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นควรกำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบเขตเนื้อหา และประเด็นสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยอธิบายในแต่ละประเด็นพอสังเขป ตลอดจนมีการเสนอแนะแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (แนวทางการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น, 2556)

ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจทุนชุมชนตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (วิไลรัตน์ ศิริรินทร์และคณะ, 2555) จากโครงการตำบลผาสุกที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นผู้ดำเนินการ พบว่าชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางช้างมีลักษณะชนบทกึ่งเมืองที่ยังคงมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ไว้เช่นเดียวกับชุมชนอื่นทั่วไป นอกจากนี้ยังมีทุนชุมชนซึ่ง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทรัพยากร รวมทั้งมีแหล่งเรียนรู้ แหล่งปฏิบัติการ กลุ่มกิจกรรม ที่เกิดขึ้นจากความรู้ของชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเกิดประสบการณ์ชีวิตที่ถ่ายทอดต่อๆ กันมา ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ดังกล่าวพบว่ามีเรื่องที่แสดงถึงวิถีชีวิตในชุมชนซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางโดยการบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระต่างๆ ได้ โดยเฉพาะระบบองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ที่แสดงถึงวิถีชีวิตอันโดดเด่นมีเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนและเป็นความภาคภูมิใจของคนในชุมชนสมควรอนุรักษ์ให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หัวข้อที่ได้มีการนำมาพัฒนาเป็นบทเรียนท้องถิ่นในงานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับระบบเกษตรกรรม (การทำปุ๋ยชีวภาพ) ระบบองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น (การทำขนมไทย) ระบบเศรษฐกิจชุมชน (การทำไม้กวาดทางมะพร้าว) รวมถึงด้านศิลปวัฒนธรรม (วัด) โดยโรงเรียน ในชุมชนสองแห่งที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ก็เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตวัดด้วยเช่นกัน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ใช้การมีส่วนร่วม (participation) จากโรงเรียน ผู้สอน ชาวบ้าน และนักเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้เป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักว่าการดำเนินการใด ๆ ก็ตาม ผู้ที่ได้รับผลกระทบและมีส่วนได้เสีย (stakeholder) ควรมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะจากประสบการณ์ในชุมชน รูปแบบในงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนี้จึงใช้การมีส่วนร่วมแบบปรึกษาหารือ (public consultation) ซึ่งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการและหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้รับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น (จินตวิทย์ เกษมสุข, 2556) ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนซึ่งมีส่วนในการคัดเลือกเนื้อหาที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อนำมาสร้างเป็นบทเรียนท้องถิ่นโดยมีนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นผู้สืบหาข้อมูลและรายละเอียดในหัวข้อที่ได้รับการคัดเลือก โดยการลงพื้นที่และสอบถามจากประชาชนในชุมชนเพื่อนำเนื้อหาหรือรายละเอียดที่ได้มาสร้างเป็นบทเรียนท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนในตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อเรื่องในท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวและของจริง โดยมีปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้ในหมู่บ้านเป็นผู้ให้ความรู้ซึ่งมักเป็นผู้ที่นักเรียนรู้จักอยู่บ้างแล้ว องค์ประกอบเหล่านี้เกื้อกูลกันและเป็นรูปแบบการอนุรักษ์วิถีชีวิตในท้องถิ่นให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งซึ่งมากกว่าในปัจจุบันที่เยาวชนส่วนใหญ่รู้จักเพียงสินค้าที่โฆษณาตามสื่อต่างๆ แต่ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ที่เป็นของดีในชุมชนตนเอง

การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ยังการบูรณาการเข้ากับรายวิชาที่เตรียมนักศึกษาก่อนการออกฝึกสอนในโรงเรียน อันประกอบด้วยรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษ การทดลองสอนและการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษ (การศึกษา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหัวข้อเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนตำบลบางช้าง ที่ควรนำมาพัฒนาเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ 2) พัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิถีชีวิตในหัวข้อที่ได้รับการคัดเลือก 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ และ 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน ประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับนอกจากจะเป็นการเรียนรู้กระบวนการวิจัยท้องถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาเป็นบทเรียนแล้วยังได้ฝึกออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งเป็นโอกาสให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกับคนในท้องถิ่นรวมถึงได้ประสบการณ์ตรงในการทดลองสอนนักเรียนในโรงเรียนจริง กระบวนการทั้งหมดจึงเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูสอนวิชาภาษาอังกฤษในสถานศึกษาซึ่งจะได้รับบทเรียนท้องถิ่นไว้ปรับใช้ด้วย

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้มี 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้พัฒนาบทเรียนท้องถิ่นซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 31 คนที่กำลังเรียนรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษ การทดลองสอน และการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 และเป็นผู้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองบทเรียนท้องถิ่นเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียน 4 แห่งในตำบลบางช้าง คือ โรงเรียนวัดเชิงเลน โรงเรียนวัดบางช้างใต้ โรงเรียนบ้านหัวอ่าว และโรงเรียนบ้านบางม่วง จำนวน 90 คน เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละแห่ง

ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรต้นเป็นบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่นักศึกษาได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชนตำบลบางช้าง จำนวน 6 เรื่อง คือ เรื่อง ปู่ชิวภาพ มะพร้าวน้ำหอม ไม้กวาดทางมะพร้าว ขนมไทย วัดบางช้างใต้และวัดเชิงเลน ใช้เวลาในการสอน 3 คาบ ต่อ 1 แผนการสอน ส่วนตัวแปรตามประกอบด้วย ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียนเพื่อเตรียมตัวสำหรับการฝึกสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจหัวข้อบทเรียนท้องถิ่น แบบสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่น บทเรียนท้องถิ่น แผนการสอน และสื่อการสอนสำหรับบทเรียน 6 เรื่อง หากคุณภาพเครื่องมือโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินค่าความสอดคล้อง (index of item objectives of congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาอังกฤษ 3 คน ส่วนเครื่องมือเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ หัวข้อประกอบด้วย ด้านการวิจัย ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบูรณาการรายวิชาที่เรียน ส่วนคำถามปลายเปิดประกอบด้วยหัวข้อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการทำวิจัย การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น และการทดลองสอนบทเรียนท้องถิ่น การหาคุณภาพเครื่องมือประเมินค่าความสอดคล้องโดยใช้กระบวนการเดียวกับเครื่องมือวิจัย

กระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนตำบลบางช้างจากข้อมูลทุนตำบลในโครงการตำบลสาสุขของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยเป็นหัวหน้าโครงการโดยวิเคราะห์และนำหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเป็นบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษมาใช้ในการพัฒนา

แบบสำรวจหัวข้อบทเรียน โดยแนวทางในการเลือกหัวข้อพิจารณาจากความสามารถทางภาษาอังกฤษและความสนใจของนักเรียน ความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชน ความซับซ้อนและความยาวของเนื้อหาซึ่งจะมีผลต่อปริมาณและความยากง่ายของคำศัพท์ใหม่ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ ต่อจากนั้นจึงติดต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุญาตทำการวิจัยและประชุมร่วมกับผู้สอนกลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเพื่อหาแนวทางสอดคล้องเนื้อหาท้องถิ่นเข้ากับการเรียนการสอนปกติ พร้อมทั้งนำแบบสำรวจหัวข้อสำหรับบทเรียนท้องถิ่น ไปให้ผู้สอนภาษาอังกฤษในเขตพื้นที่จากโรงเรียน 4 แห่ง คือ โรงเรียนวัดเชิงเลน โรงเรียนวัดบางช้างใต้ โรงเรียนบ้านหัวอ่าว และโรงเรียนบ้านบางม่วง เป็นผู้คัดเลือกหัวข้อที่เห็นว่าเหมาะสม จากรายชื่อหัวข้อที่ผู้วิจัยนำเสนอและจากความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สอนเอง

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและการทดลองสอนนำหัวข้อบทเรียนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกมาให้นักศึกษาเอกภาษาอังกฤษที่กำลังศึกษารายวิชาดังกล่าวได้เลือกและเตรียมตัวหาข้อมูลในท้องถิ่น โดยทำงานเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน ต่อจากนั้นนักศึกษาลงพื้นที่เก็บข้อมูลในหัวข้อที่ได้รับโดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลท้องถิ่นในการสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านในพื้นที่ เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาเรียบเรียงเป็นภาษาไทย หลังจากนั้นส่งข้อมูลกลับไปให้ผู้รู้ในพื้นที่ตรวจสอบความถูกต้อง และเพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนผู้วิจัยจัดประชุมเพื่อให้นักศึกษาได้รับฟังความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนในเขตพื้นที่เพื่อให้แนวทางในการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยระดับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ต่อจากนั้นนักศึกษานำความรู้ที่ได้รับและที่เรียนจากรายวิชาวิธีสอนและการทดลองสอนมาออกแบบบทเรียนและทำแผนการสอน โดยบทเรียนที่จะนำไปสอนจริงจะเน้นการสอนคำศัพท์ที่ใช้ในบริบทซึ่งต้องอาศัยโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้ว เพื่อให้สามารถสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้จากการสอนเพียง 3 คาบ นอกจากนี้มีบทเรียนที่เป็นการนำคำศัพท์ไปใช้ในการฟัง พูด อ่านและเขียนจะไม่ได้นำไปสอนด้วยมีข้อจำกัดด้านเวลาในการลงพื้นที่ไปสอนจริง ทั้งนี้คุณภาพของบทเรียน แผนการสอนและสื่อการสอนได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชาดังกล่าวอีก 3 คน นักศึกษาแต่ละกลุ่มทดลองสอนบทเรียนที่พัฒนาขึ้นโดยการสอนเพื่อน (peer teaching) โดยมีผู้สอนเป็นผู้สังเกตและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแผนการสอนและกิจกรรมก่อนนำไปใช้จริง

ในขั้นการนำบทเรียนไปให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มลงพื้นที่เพื่อทดลองสอนบทเรียนที่พัฒนาขึ้นในโรงเรียนที่แต่ละกลุ่มได้ติดต่อไว้ทั้ง 4 แห่ง โดยสอนกลุ่มละ 3 คาบ เมื่อเสร็จสิ้นการสอนนักศึกษานำเสนอผลการสอนรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค โดยมีผู้วิจัยและเพื่อนนักศึกษาร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น และเมื่อนักศึกษาปรับปรุงบทเรียนและแผนการสอนที่ได้เตรียมไว้ทั้งที่ได้นำไปใช้สอนและที่ไม่ได้นำไปสอนแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมบทเรียนภาษาอังกฤษและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำส่งให้ผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในเขตพื้นที่ไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษใช้แบบสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนโดยนักศึกษาเป็นผู้เก็บข้อมูลระหว่างและหลังการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ส่วนการเก็บข้อมูลความคิดเห็น

ของนักศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองหลังเสร็จสิ้นการเรียนวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อการบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

1.1 หัวข้อสำหรับบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ผลการคัดเลือกหัวข้อเพื่อนำไปพัฒนาเป็นบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษโดยใช้แบบสำรวจหัวข้อจากความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียน 4 แห่ง ในเขตตำบลบางช้าง คือ โรงเรียนบ้านหัวอ่าว โรงเรียนบ้านบางม่วง โรงเรียนวัดบางช้างใต้และโรงเรียนวัดเชิงเลน พบว่า ประกอบด้วย 6 เรื่อง คือ ปู่ชีวภาพ มะพร้าว น้ำหอม ไม้กวาดทางมะพร้าว ขนมหวาน วัดบางช้างใต้ และวัดเชิงเลน

1.2 บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษที่นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย บทเรียน 6 บทรวมทั้งแผนการสอน ใบงานและสื่อการสอน โดยกิจกรรมในแต่ละบทเน้นการนำคำศัพท์ไปใช้ในการฟัง-พูด อ่านและเขียน กิจกรรมมี 4 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่บทเรียน (warm-up) กิจกรรมการนำเสนอ (presentation) การฝึก (practice) และการใช้ภาษา (production)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนจากโรงเรียน 4 แห่ง แบ่งตามบทเรียน ดังนี้

บทเรียนเรื่องมะพร้าวน้ำหอม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำศัพท์เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการขายพันธุ์มะพร้าวน้ำหอมเลยเนื่องจากเป็นคำศัพท์ใหม่และค่อนข้างยาก แต่เมื่อจบการสอนพบว่านักเรียนสามารถจดจำคำศัพท์ การออกเสียง และความหมายของคำศัพท์ได้ดี โดยผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหามีความง่ายเหมาะสม แต่ต้องการให้เพิ่มเวลาในการสอนและทำกิจกรรม โดยเฉพาะด้านการฝึกฝนคำศัพท์ผ่านเกมต่างๆ

บทเรียนเรื่องปู่ชีวภาพ นักเรียนเห็นว่าบทเรียนค่อนข้างยากเนื่องจากคำศัพท์ที่เป็นส่วนประกอบและวิธีการในการทำปู่ชีวภาพเป็นเรื่องซับซ้อน แต่นักเรียนส่วนหนึ่งมีความรู้พื้นฐานเนื่องจากที่บ้านมีการทำปู่ชีวเอง ปัญหาที่พบคือ การจำความหมายของคำศัพท์ในคาบแรกที่เรียน แต่เมื่อมีการสอนคำศัพท์ผ่านกิจกรรมต่างๆ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถจำความหมายคำศัพท์ได้และใช้คำศัพท์ใหม่ในโครงสร้าง

ไวยากรณ์เดิมที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้วได้ นอกจากนี้พบว่านักเรียนชอบเล่นเกมและชอบผู้สอน (นักศึกษา) ทั้งยังรู้สึกผ่อนคลายและสนุกกับการเรียนและชอบการทำงานเป็นกลุ่มเพราะได้ความรู้จากเพื่อนด้วย

บทเรียนเรื่องไม้กวาดทางมะพร้าว นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์และกระบวนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว จึงมีปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่และการออกเสียง แต่สามารถเข้าใจขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าวจากภาพประกอบ วีดีโอและการสอนผ่านกิจกรรมหลายรูปแบบ ในภาพรวมนักเรียนชอบบทเรียนและกิจกรรมที่ผู้สอนให้ทำในห้องเรียน

บทเรียนเรื่องขนมไทย การทดลองสอนบทเรียนเรื่องขนมไทยมีการสาธิตและให้นักเรียนได้ทดลองทำวันจริง ๆ พบว่า เนื้อหาน่าสนใจ นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้ กิจกรรมมีความหลากหลายไม่น่าเบื่อ นักเรียนชอบกิจกรรมที่ได้ลงมือทำด้วยตนเองและเห็นว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้

บทเรียนเรื่องวัดบางช้างใต้ คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในวัดเป็นคำศัพท์ยากและเฉพาะทาง นักเรียนจึงไม่คุ้นเคย แต่เมื่อได้ทำกิจกรรมต่างๆ ก็พบว่าสามารถอ่านออกเสียงและจำคำศัพท์ได้หลายคำ และเห็นว่าควรเพิ่มเวลาในการสอนเพื่อให้สามารถจดจำคำศัพท์และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้อง

บทเรียนเรื่องเรื่องวัดเชิงเลน คำศัพท์เกี่ยวกับวัดค่อนข้างยากสำหรับนักเรียน แต่เมื่อมีการทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านเกมนักเรียนสามารถจำคำศัพท์ได้ดีขึ้น และชื่นชอบเกมมากเป็นพิเศษโดยขอให้เพิ่มเกมอีกและเพิ่มเวลาเล่นด้วย นักเรียนรู้สึกสนุกกับการทำกิจกรรมและต้องการให้จัดกิจกรรมเช่นนี้ขึ้นมาอีกบ่อยๆ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อการบูรณาการกระบวนการพัฒนามาตรฐานบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน

ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษที่มีต่อการบูรณาการรายวิชาที่เรียน คือ วิธีสอนภาษาอังกฤษและการทดลองสอน และการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาพัฒนามาตรฐานบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554:121) และผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการกระบวนการพัฒนามาตรฐานบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษเข้ากับรายวิชาที่เรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการวิจัย			
1. ข้าพเจ้าสามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลท้องถิ่นได้	4.33	0.48	มาก
2. ข้าพเจ้าเข้าใจกระบวนการเก็บข้อมูล	3.90	0.48	มาก
3. ข้าพเจ้าเข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล	4.57	0.63	มากที่สุด

4. ข้าพเจ้าได้สร้างความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูล	3.37	0.67	ปานกลาง
5. ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยก่อนเริ่มโครงการ	3.43	0.68	ปานกลาง
6. ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยหลังจบโครงการ	4.40	0.62	มาก

ด้านการจัดการเรียนการสอน

7. ข้าพเจ้าสามารถสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษ จากข้อมูลท้องถิ่นได้	4.23	0.50	มาก
8. ข้าพเจ้าสามารถทำแผนการสอนได้	4.30	0.47	มาก
9. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการสอนนักเรียน	4.20	0.92	มาก
10. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ดีกับการสอนนักเรียน	4.60	0.62	มากที่สุด
11. ในการสอนที่ผ่านมาข้าพเจ้าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้	4.20	0.81	มาก
12. ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ในการสอน	4.63	0.56	มากที่สุด

ด้านการบูรณาการรายวิชาที่เรียน

13. การบูรณาการรายวิชาวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษ ช่วยให้เข้าใจกระบวนการทำวิจัย	4.20	0.55	มาก
14. การบูรณาการรายวิชาวิธีสอน ภาษาอังกฤษช่วยให้เข้าใจการพัฒนาบทเรียน	4.20	0.48	มาก
15. การบูรณาการรายวิชาการทดลองสอนช่วยให้มีความ มั่นใจในการสอน	4.30	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการด้านการวิจัย พบว่ามีความเข้าใจกระบวนการทำวิจัยก่อนเริ่มโครงการในระดับปานกลาง และมีความเข้าใจหลังทำโครงการในระดับมาก ส่วนความเข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนประสบการณ์ในการสอนและการมีความรู้สึกที่ดีกับการสอนนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากในด้านการวิจัย การจัดการเรียนการสอนและการบูรณาการรายวิชาที่เรียน

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการ กระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นเข้ากับรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษ การทดลองสอน และการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษมี 3 ประเด็น คือ ในการบูรณาการด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาเข้าใจกระบวนการเก็บข้อมูลท้องถิ่น โดยตระหนักในสำคัญของรายละเอียดในการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์ การหาข้อมูลก่อนสัมภาษณ์ การเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสัมภาษณ์ การเตรียมอุปกรณ์การเก็บข้อมูล ตลอดจนเทคนิคการพูดและกริยามารยาทที่เหมาะสม ในด้านการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น พบว่าการได้ลงมือพัฒนา

บทเรียนท้องถิ่นจากข้อมูลที่ได้มาได้เอง ส่งผลให้นักศึกษามองเห็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนจากชุมชน ซึ่งอาจเป็นเรื่องใดก็ได้ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน นอกจากนี้ประสบการณ์จากการได้พัฒนาบทเรียนทุกขั้นตอนด้วยตนเองทำให้เกิดความมั่นใจในการประยุกต์ใช้ในอนาคต ส่วนในด้านการทดลองสอนบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ พบว่า การได้นำบทเรียนท้องถิ่นไปสอนนักเรียนในพื้นที่จริงช่วยให้นักศึกษาตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการสอน เนื่องจากเห็นว่าอาจเกิดปัญหาให้ต้องแก้ไขได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ได้เรียนรู้บทบาทความเป็นครู เช่น ด้านการใช้คำพูด พฤติกรรมนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เป็นต้น

การอภิปรายผลและบทสรุป

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่น ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนบทเรียนท้องถิ่นและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบูรณาการรายวิชาที่เรียน ดังนี้

1. การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

จากการสำรวจและคัดเลือกหัวข้อบทเรียนพบว่าประกอบด้วย 6 เรื่อง คือ ปู่ชีวภาพ มะพร้าว น้ำหอม ไม้กวาดทางมะพร้าว ขนมไทย วัดบางช้างใต้ และวัดเชิงเลน ซึ่งเมื่อแยกประเภทของหัวข้อจะพบว่ามี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอาหาร (ขนมหวาน มะพร้าวน้ำหอม) ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่น (ปู่ชีวภาพ ไม้กวาดทางมะพร้าว) และ ศาสนสถาน (วัดบางช้างใต้ วัดเชิงเลน) จึงเห็นได้ว่าครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนได้เลือกหัวข้อที่มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน บทเรียนที่ใช้สอนจึงสามารถใช้ร่วมกันได้ และแม้จะเป็นการสอนในระยะเวลาสั้นๆ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่าบทเรียนมีประโยชน์เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวทั้งในด้านการผลิตและการจำหน่าย นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เดิมในเรื่องที่เรียนอยู่แล้วซึ่งช่วยให้สามารถเข้าใจบทเรียนภาษาอังกฤษได้ไม่ยากนัก การเรียนเรื่องใกล้ตัวยังทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงสถานที่ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษอีกด้วย

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ผลจากการสัมภาษณ์นักเรียนทุกกลุ่มที่ได้ผ่านการทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษตามแผนการสอนที่นักศึกษาสร้างขึ้นจากบทเรียนทั้ง 6 บทได้ข้อสรุปคล้ายกันในด้านที่นักเรียนเห็นว่าคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องในท้องถิ่นค่อนข้างยากนั้นเนื่องมาจากคำศัพท์ที่เรียนทั้งหมดไม่ปรากฏในหนังสือเรียนในชั้นเรียนปกติ และการที่คำศัพท์มาจากความเป็นจริง (authenticity) และวัตถุประสงค์ของบทเรียนคือการเรียนรู้เรื่องในท้องถิ่น จึงทำให้ยากที่จะหลีกเลี่ยงหรือลดความยากของคำศัพท์ลง (simplification) เช่น ในการทำไม้กวาดทางมะพร้าวจะมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง เช่น เลื่อย เข็มร้อย ไม้ไผ่ ก้านไม้กวาด เชือก ลวด เป็นต้น ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องสอนคำศัพท์ที่มีการใช้จริงแต่ปรับลดความยากลงโดยสอนร่วมกับโครงสร้างไวยากรณ์ ที่นักเรียนในระดับประถมศึกษาเรียน จึงทำให้นักเรียนไม่รู้สึกว่ากำลังเรียนเรื่องที่ยากมากนัก เช่น การใช้คำบุพบท (preposition) ซึ่งนักเรียนเคยเรียนมาแล้วร่วมกับการสอนคำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ในวัด เป็นต้น

นอกจากนี้เหตุผลที่ทำให้นักเรียนเห็นว่าตนสามารถจำความหมายของคำศัพท์หลังเรียนได้นั้น ยังเกิดจากการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบของนักศึกษา เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนให้สามารถบรรลุได้ นั่นคือ ให้นักเรียนสามารถออกเสียงและบอกความหมายของคำศัพท์ได้ โดยสอนคำศัพท์เพียง 5-8 คำอันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านเวลา เน้นการใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น รูปภาพ ของจริง วีดิโอ เป็นต้น นอกจากนั้นยังเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ผ่านการทดลองและเกม โดยนักศึกษาทุกกลุ่มนำเกมมาใช้ในการฝึกฝนคำศัพท์โดยมีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่บทเรียน การนำเสนอคำศัพท์ การฝึกและการใช้คำศัพท์ที่เรียนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เช่น การนำคำศัพท์มาทาย โดยนักเรียนต้องถามข้อมูลที่ขาดหายไป (information gap) การสัมภาษณ์กันโดยใช้โครงสร้างไวยากรณ์ ที่นักเรียนเรียนมาแล้วร่วมกับคำศัพท์ใหม่ การเล่นเกมคำศัพท์ เป็นต้น การเตรียมแผนการสอนที่เหมาะสม และการได้นำบทเรียนที่สร้างไปทดลองสอนเพื่อนก่อนนำไปใช้จริงทำให้ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นโอกาสในการปรับปรุงแผนการสอนก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งซึ่งช่วยให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้การที่นักศึกษาได้เรียนวิธีการออกแบบกิจกรรมสำหรับบทเรียนภาษาอังกฤษในรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษช่วยให้นักศึกษามีขั้นตอนในการสอนและการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ

ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อกิจกรรมที่จัด โดยเฉพาะการสอนคำศัพท์โดยใช้เกม เห็นได้จากการขอเพิ่มเวลาเพื่อเล่นเกมอีก จึงเห็นได้ว่าการใช้เกมในการสอนนักเรียนระดับประถมศึกษาทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อซึ่งตรงกับความคิดเห็นของพวง ชำนาญคิด (2540: 37) ที่เห็นว่าการนำเกมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ยิ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติจนสามารถจำและนำคำศัพท์ไปใช้กับทักษะอื่นๆ ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิมาพร สลุงสุข ทรงศรี ตุ่นทอง และประทุม ศรีรักษา (2556) วิชัย สายคำอิน (2541) และ Aza (2012) ที่ล้วนพบว่าการใช้เกมในการสอนคำศัพท์สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำความหมายของคำศัพท์มากขึ้น

3. การบูรณาการกระบวนการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นกับรายวิชาที่เรียน

3.1 การบูรณาการด้านการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยพบว่าการบูรณาการรายวิชาการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นนั้นก่อนเริ่มโครงการนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในระดับปานกลางและมีความรู้ในระดับมากหลังเสร็จสิ้นโครงการนั้น เหตุผลหลักเนื่องมาจากนักศึกษาได้เรียนรายวิชาการวิจัยชั้นเรียนมาก่อนที่จะเรียนวิชาการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษ จึงช่วยให้มีพื้นฐานในกระบวนการทำวิจัยในระดับหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้ผ่านกระบวนการต่างๆ ในการวิจัยแล้วจึงเห็นว่าตนมีความสามารถในการวิจัยเพิ่มขึ้นในระดับมาก ส่วนในกระบวนการวิจัยนักศึกษาเห็นว่าตนเข้าใจกระบวนการเก็บข้อมูลรวมทั้งสามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ในระดับมากนั้นเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ ปัญหาที่พบและการแก้ปัญหาในการเก็บข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เช่น พบว่าก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์ต้องนัดหมายกับผู้ให้สัมภาษณ์อย่างรอบคอบ เช่น นักศึกษาคนหนึ่งเห็นว่า “ต้องเผื่อเวลาไว้มากๆ เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาการผัดวัน” และอีกคนหนึ่งที่ว่า “ในการนัดหมายต้องดูความพร้อมของตัวเองและผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย เพราะหากผู้ให้สัมภาษณ์มีธุระที่ต้องทำต่อ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะรีบตอบคำถาม และคำถามที่ได้ก็จะได้จะไม่ครบถ้วน” ซึ่งเป็นปัญหาที่กลุ่มผู้วิจัยพบเนื่องจาก

ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ว่าทำให้มีเวลาในการให้ข้อมูลน้อยจึงต้องติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ เป็นต้น ข้อมูลในรายละเอียดที่นักศึกษาสะท้อนสื่อให้เห็นว่าแม้จะมีเวลาในการลงพื้นที่เพียง 1-2 ครั้ง แต่นักศึกษาก็มีความเข้าใจรูปแบบในการเก็บข้อมูลในการวิจัยท้องถิ่นค่อนข้างมาก

นักศึกษบางกลุ่มพบปัญหาผู้ให้สัมภาษณ์มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมากเนื่องจากเป็นผู้นำชุมชน จึงทำให้การนัดหมายเวลาที่แน่นอนทำได้ยาก ข้อมูลนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามที่พบว่าความสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่นของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากระยะเวลาในการเก็บข้อมูลมีจำกัดเนื่องจากนักศึกษามีเรียนทุกวัน จึงต้องลงเก็บข้อมูลในวันสุดสัปดาห์บ้าง นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพหรือเป็นคนในระดับหัวหน้างานหรือผู้นำในท้องถิ่นจึงมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาวางสำหรับการสัมภาษณ์ซึ่งต้องใช้เวลามากสำหรับบางหัวข้อค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่นักศึกษากล่าวว่า “ล่าช้าไม่ได้เพราะหากพลาดไปอาจจะไม่ได้สัมภาษณ์เลยและจะไม่ได้ข้อมูล” นอกจากนี้นักศึกษาลงเก็บข้อมูลพร้อมกันทั้งกลุ่มทำให้ยากแก่การสร้างความสัมพันธ์ในระดับลึกซึ้งกับผู้ให้สัมภาษณ์ได้ ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายจึงอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม ประสพการณ์ทั้งหมดช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้แม้เรื่องเล็กน้อย เช่น การแต่งกายและการใช้ภาษามารยาทที่เหมาะสม โดยนักศึกษารูปร่างว่าการลงพื้นที่ทำวิจัยทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงที่สามารถนำไปใช้ในภาคต่อไปได้ เพราะได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ตลอดจนได้เรียนรู้ขั้นตอนอย่างละเอียดซึ่งเป็นประโยชน์มาก การได้ลงพื้นที่ยังเป็นการเสริมการเรียนรู้รายวิชาวิจัยในชั้นเรียนภาษาอังกฤษทำให้เข้าใจทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เรียนได้มากขึ้น ส่วนผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ในระดับมากที่สุดก็เนื่องมาจากประสบการณ์ตรงในการสัมภาษณ์นักเรียนเองและต้องวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่เก็บมาได้เอง จึงมีความมั่นใจมากในความสามารถด้านนี้ในระดับมากที่สุด

3.2 การบูรณาการด้านการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบูรณาการรายวิชาวิจัยสอนภาษาอังกฤษในการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ นักศึกษาเห็นว่าตนสามารถสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษจากข้อมูลท้องถิ่นและสามารถทำแผนการสอนได้ในระดับมากเช่นกัน เหตุผลส่วนหนึ่งที่พบจากการสะท้อนความคิดของนักศึกษา คือ การได้ลงมือพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นจากข้อมูลที่หามาได้เอง ส่งผลให้เข้าใจแนวทางในการพัฒนาบทเรียนจากเรื่องใกล้ตัว และประสบการณ์จากการพัฒนาบทเรียนทุกขั้นตอนเองนี้ทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการประยุกต์ใช้ความรู้ในอนาคตเช่นกัน เพราะตระหนักแล้วว่าแต่ละพื้นที่จะมีของดีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกันไป เรื่องใกล้ตัวทุกเรื่องจึงสามารถนำมาพัฒนาเป็นบทเรียนเพื่อสอนในโรงเรียนได้ การที่นักศึกษารู้สึกมั่นใจในการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นยังเกิดจากการที่ทุกคนได้ผ่านการฝึกฝนพัฒนาบทเรียนโดยทำแผนการเรียนกลุ่มละ 3 แผน โดยประยุกต์จากการเรียนรู้ทางทฤษฎีจากการเรียนรายวิชาวิจัยสอนและได้เห็นตัวอย่างบทเรียนและแผนการสอนจำนวนมากทั้งของตนเองและเพื่อนที่ได้นำมาสอนกันเอง รวมถึงได้รับคำแนะนำหลังสอนเสร็จ จึงช่วยให้เข้าใจและเห็นว่าตนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษได้ เริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การออกแบบบทเรียนการเขียนแผนการสอน และการทดลองสอน จึงอาจกล่าวได้ว่าการลงมือกระทำจริงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ผลจากการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับผลจากการ

ศึกษาของโครงการ Extension Specialist-Educational Programs ของมหาวิทยาลัย North Carolina State ที่ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ซึ่งมีหลากหลายโครงการ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นคนที่มาจาก 11 เมืองๆ ละ 7 คน ผลที่ได้รับยืนยันว่าการได้ลงมือกระทำเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมโครงการชอบมากที่สุด โดยรูปแบบของกิจกรรมผสมผสานที่ทำร่วมกันที่ชอบมากที่สุด คือ การได้เห็น การลงมือทำ และการได้อภิปราย ผลการวิจัยยังให้ข้อเสนอแนะว่าโครงการที่มีองค์ประกอบที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็น มีประสบการณ์และอภิปรายร่วมกันสามารถเพิ่มกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Richardson, 1994)

3.3 การบูรณาการด้านการทดลองสอนโดยใช้บทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาด้านการทดลองใช้บทเรียนท้องถิ่นพบว่า มีความมั่นใจในการสอนและสามารถสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ และยังพบข้อมูลที่สำคัญอีกสองด้านคือ นักศึกษามีความรู้สึที่ดีกับการสอนนักเรียน และได้รับประสบการณ์ในการสอนในระดับมากที่สุดเท่ากัน แม้ว่าจะได้สอนเพียงคนละ 3 คาบต่อกลุ่มก็ตาม ผลที่ได้นี้อาจอธิบายได้ในหลายประเด็น เริ่มจากการเรียนรายวิชาวิธีสอนและการทดลองสอนซึ่งมีหลักการและเทคนิคการสอนทักษะต่างๆ ที่หลากหลาย โดยผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำจริง คำพูดของนักศึกษาที่ว่า “ได้นำเทคนิคหรือวิธีการต่างๆ ในการสอนที่เรียนในรายวิชาพฤติกรรมการสอนมาใช้” สนับสนุนเหตุผลข้อนี้ได้ นอกจากนี้การทดลองสอนเพื่อนทั้งกลุ่มและเดี่ยวโดยใช้บทเรียนที่ได้เขียนแผนการสอนเอง รวมถึงการที่ผู้สอนสังเกตการสอนและให้ความเห็นเกี่ยวกับบทเรียนและวิธีสอน รวมทั้งให้คำแนะนำสำหรับการแก้ไขปรับเปลี่ยนให้สมบูรณ์มากขึ้น ทำให้นักศึกษารู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการสอนจริง

อีกเหตุผลหนึ่งที่นักศึกษาเห็นว่าตนรู้สึกดีกับการสอนและได้ประสบการณ์มากก็เนื่องมาจากเป็นครั้งแรกที่จะได้สอนนักเรียนในห้องเรียนจริง นักศึกษาจึงมีการเตรียมตัวอย่างมากเพราะตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาจากประสบการณ์ในช่วงลงพื้นที่เก็บข้อมูลมาแล้ว จึงเกิดความตื่นตัวและตื่นเต้นมากเป็นพิเศษ เห็นได้จากการที่นักศึกษากล่าวหลังการสอนว่า “รู้สึกประทับใจนักเรียนมาก ไม่กลัวการสอนอีกต่อไปและมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นกว่าการสอนเพื่อนในรายวิชาที่เรียน” การได้สอนในห้องเรียนจริงยังทำให้นักศึกษาตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในด้านบทบาทความเป็นครู เช่น การใช้คำพูด การแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน การควบคุมชั้นเรียน การควบคุมอารมณ์ เป็นต้น การเรียนรู้ที่เกิดจากการแก้ปัญหาที่ต้องปรับแผนการสอนได้ตลอดเวลา เช่น นักศึกษาบางกลุ่มพบว่าสถานที่ไม่อำนวย หรือบางกลุ่มพบว่า เวลาเหลือหรือเวลาไม่เพียงพอ เป็นต้น การแก้ปัญหาได้ทันการทำให้นักศึกษาเห็นว่าตนเองได้ประสบการณ์จากการสอนมากที่สุด

โดยสรุป จากการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษ โดยผ่านการบูรณาการกับรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษและการทดลองสอนและการวิจัยชั้นเรียนภาษาอังกฤษ โดยให้นักศึกษาได้ทดลองสอนในโรงเรียนในพื้นที่จริงจากงานวิจัยนี้พบว่า กลุ่มนักศึกษาได้รับประโยชน์และเพิ่มความมั่นใจในความเป็นครูมากขึ้น จากกิจกรรมทั้ง 3 ระยะ คือ การเก็บข้อมูลท้องถิ่น การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นภาษาอังกฤษและการทดลองสอน ส่วนนักเรียน ครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนและโรงเรียนต่างก็ได้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละระยะเช่นกัน เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ

และคุณภาพจึงอาจสรุปได้ว่าการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมาก ดังนั้นแม้จะใช้เวลาเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน แต่ผลที่ได้ก็นับเป็นความคุ้มค่าอย่างยิ่งเช่นกัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2556 จาก www.kanarat.ac.th/web1/file_editor/file/Plan/04.doc.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2556). การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556 จาก http://www.edupol.org/pknow/Course/C2/document/10/10_8.pdf.
- ธีมาพร สล่งสุข ทวงศรี ตุ่นทอง และประทุม ศรีรักษา (2556). **การเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน**. Graduate Research Conference 2513. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2556 จาก <http://gsbooks.gs.kku.ac.th/56/grc14/files/hmp6.pdf>.
- แนวทางการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น. (2556). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2556 จาก http://www.curriculum51.net/viewpage.php?t_id=107.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พยุ่ง ชำนาญคิด. (2540). **การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย สายคำอิน. (2541). **การใช้เกมที่มีผลต่อการเรียนรู้และความคงทนในการจำความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิไลรัตน์ ศิริรินทร์ และคณะ. (2555). สรุปข้อมูลตำบลบางช้างจากกระบวนการ RECAP. **รายงานการดำเนินโครงการ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.เอกสารอัดสำเนา.
- Aza, A.S. (2012). The effect of games on EFL learners' vocabulary learning strategies. *International Journal of Basic and Applied Sciences*. Vol. 1(2), 252-256.
- Richardson, J.G. (1994). Learning best through experience. *Journal of Extension*. Vol 32 (2), Retrieved on November 10, 2014, from www.joe.org/joe/1994august/a5.php.